

Uitgesproken maandagochtend 18 juli 2016 voor de medewerkers van Onderwijs, Jeugd en Zorg

Beste collega's,

Laat ik beginnen met het bedanken voor de geweldige steun die ik de afgelopen dagen heb mogen ontvangen van mensen die met verbazing en verontwaardiging kennis hebben genomen van mijn vertrek als directeur OJZ. Mijn huis staat vol bloemen, mijn mailbox loopt over, de stroom sms-jes en app-jes is sinds donderdagavond niet opgehouden. Mocht ik de komende maanden overvallen worden door momenten van vertwijfeling dan heb ik inmiddels voldoende materiaal om op slag weer een goed humeur te krijgen. Het heeft mij ontzettend goed gedaan.

Het is inmiddels voor iedereen duidelijk dat mijn vertrek niet vrijwillig is. Ik heb mij de afgelopen weken tot het uiterste ingespannen om deze escalatie te voorkomen. Dat is helaas niet gelukt. Het probleem is dat men er onvoldoende vertrouwen in heeft dat mijn manier van leiding geven en organiseren zich in de toekomst blijvend zal voegen in de formats en modellen die daarvoor worden aangereikt. Dat heeft – ik zal de eerste zijn om dat te erkennen - in het verleden meermalen tot wrijvingen geleid. En de afgelopen maand is de spreekwoordelijke druppel op de gloeiende plaat gevallen, met de inmiddels bekende afloop. Ik kan mezelf verwijten dat ik dit onvoldoende heb zien aankomen en daardoor ook door de snelle wending die het genomen heeft, ben overvallen. Maar ik blijf van mening, en voel mij daarbij gesteund door de vele reacties, dat deze geschiedenis onvoldoende gronden levert om de stappen die zijn genomen te rechtvaardigen.

Waar mijn vertrek in ieder geval niet door wordt gerechtvaardigd is een gebrek aan resultaten. We stonden met de decentralisaties voor een enorme opgave. We hebben die voortvarend opgepakt en daarbij een open en goede relatie met het werkveld opgebouwd. Het doel was om de decentralisaties niet alleen te zien als een gemeentelijke opgave, maar als een opgave die met de maatschappelijke partners samen volbracht moest worden. En ik denk dat we daar hele goede stappen in hebben gezet.

Er zijn ook veel concrete resultaten te benoemen. Een willekeurige greep. Hoge clientwaarderingwaarderingen bij jeugd en zorg, prachtige resultaten bij onderwijshuisvesting (de ACAM heeft zeer recent voor het eerst sinds mensenheugenis een verslag zonder opmerkingen moeten laten passeren), zeer gewilde leraren- en scholenbeurzen, het vaststellen van een inkoopprocedure in de zorg en jeugd die unaniem door de raad wordt aangenomen. We mogen trots zijn op dat we als eerste zorgden voor veilige opvang van lhbt-ers bij de opvang van vluchtelingen. Er zijn binnen OJZ geen overschrijdingen en geen substantiële onderbesteding. Zelfs het medewerkerswaarderingsonderzoek van OJZ scoorde iets boven het gemiddelde van het cluster sociaal.

En natuurlijk blijven er kopzorgen, is er nog een lange weg te gaan, alles kan en moet altijd beter. Dat maakt het werken bij de gemeente Amsterdam ook zo leuk. Maar ik ben enorm trots op wat we de laatste jaren – na een heftige reorganisatie en met een enorme bestuurlijk-politieke opgave - met elkaar hebben gerealiseerd.

Mijn manier van leiding geven – ik heb dat op bij meerdere toespraakjes gezegd – is gebaseerd op drie V's. Vertrouwen, verbinden en vernieuwen.

Vertrouwen betekent dat er ruimte moet zijn voor mensen die dicht bij het vuur staan en kennis van zaken hebben om naar bevind van zaken te mogen handelen. Dat geldt voor burgers die met initiatieven komen en maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen, dat geldt voor professionals

op de werkvloeren van het sociale domein, dat geldt voor ambtenaren in het gemeentelijk apparaat. We hebben die levende kennis nodig om abstracte beleidsdoelen handen en voeten te geven. Ik heb dat vertrouwen de afgelopen jaren zoveel mogelijk proberen te voeden.

Verbinden betekent dat we open verhoudingen met de buitenwereld en in de binnenwereld moeten creëren. We moeten weg van de eilandjes, de afzonderingen, de kokers – het idee van ‘wij gaan hierover’. Wij moeten mensen warm maken voor de publieke taken waar de overheid voor staat en daarop alle energie mobiliseren. Dat is een houding die we tot in de routines van het overheidshandelen moeten laten doordringen. Dat is een cultuurverandering met lange adem, maar ik ben ervan overtuigd dat we daar binnen OJZ een goed begin mee hebben gemaakt.

Vernieuwen, tenslotte, betekent dat we ambities hebben om het sociale domein anders in te richten. Met meer ruimte voor de kracht van en de kennis in de samenleving, met minder bureaucratie, minder controlereflexen, minder sturing van bovenaf en meer ruimte voor de beweging van onderen, voor burgers en professionals. Dat is waarschijnlijk de grootste opgave, vooral omdat de ambtelijke organisatie zonder het te weten of te willen bijna als vanzelfsprekend in de controlemodus schiet. Veel van de ergernis die ik heb opgewekt is hiertoe te herleiden.

Ik had de afgelopen dagen de neiging om daar nog een vierde V aan toe voegen. De V van verliezen. Want zo voelde het. Het was alsof al die zaken waar ik de afgelopen jaren met jullie voor heb gestaan ineens werden afgepakt. Maar zo is het natuurlijk niet. Dat geldt hooguit voor mijzelf, maar niet voor jullie. Wat we hebben bereikt verbleekt niet met mijn vertrek. De vooruitgang die we hebben geboekt verdwijnt niet als ik wat anders ga doen. Het pad dat we zijn ingeslagen wordt niet versperd omdat de marsleider uit koers wordt genomen. Dat zou ook wel heel vreemd zijn. Het gaat uiteindelijk ook niet om mij. Het gaat om wat we met elkaar hebben bereikt en nog willen bereiken. Ik ben ervan overtuigd dat we de afgelopen jaren een meer dan stevig fundament hebben gelegd om door te gaan op de weg die we zijn ingeslagen. Dat is de V van voorwaarts. En niet vergeten.

Dank jullie wel.

Hetty Vlug